

Notă privind politica

Reabilitarea apelor dulci în temeiul Regulamentului privind refacerea naturii

O abordare de tip „foaie de parcurs” pentru punerea în aplicare la nivel național

This translation is provided for information purposes. In the event of any discrepancy, please refer to the original English version

Articole cheie din Regulamentul privind refacerea naturii

- 4: Ecosisteme terestre, costiere și de apă dulce
- 14: Elaborarea Planurilor naționale de refacere
- 20: Monitorizare
- 9: Conectivitate fluvială
- 15: Conținutul Planurilor naționale de refacere
- 21: Raportare

Mesaje esențiale

- Alegerea locațiilor potrivite pentru refacere este esențială pentru refacerea ecologică; **evaluările la scara bazinului hidrografic pot contribui la identificarea siturilor și măsurilor prioritare și la maximizarea beneficiilor refacerii**, a se vedea **recomandarea 1**.
- Refacerea biodiversității nu reflectă, în sine, succesul procesului de refacere; **autoritățile responsabile cu punerea în aplicare ar putea integra indicatori privind biodiversitatea și funcționarea ecosistemelor în cadrele de monitorizare ale Planului național de refacere**, a se vedea **recomandarea 2**.
- Abordarea unui singur factor de presiune poate limita refacerea ecosistemului; **autoritățile naționale pot recurge la abordări integrate care să vizeze mai mulți factori care contribuie la degradarea resurselor de apă dulce**, a se vedea **recomandarea 3**.
- Refacerea pe termen lung a apelor dulci poate beneficia de cunoștințele locale și de un angajament susținut. **Autoritățile naționale pot contribui la consolidarea acestui proces prin sprijinirea monitorizării participative și a schimbului de cunoștințe**, a se vedea **recomandarea 4**.
- Fragmentarea habitatelor limitează refacerea ecosistemelor de apă dulce; **autoritățile naționale pot integra conectivitatea ecologică în planificarea măsurilor de refacere**, a se vedea **recomandarea 5**.
- O refacere eficientă necesită dovezi fiabile; **orientările comune, monitorizarea armonizată și standardele comune privind datele pot sprijini punerea în aplicare a Planurilor naționale de refacere și gestionarea adaptativă**, a se vedea **recomandarea 6**.

Introducere: Cum vă poate ajuta această notă?

Regulamentul UE privind refacerea naturii stabilește obligații privind refacerea ecosistemelor de apă dulce prin intermediul unor obiective pentru ecosistemele terestre, costiere și de apă dulce (**articolul 4**), măsuri de refacere a conectivității râurilor și a funcțiilor naturale ale luncilor (**articolul 9**) precum și obligații de monitorizare și raportare (**articolele 20 și 21**). Prin intermediul **Planurilor naționale de refacere**, statele membre vor planifica, pune în aplicare și monitoriza aceste măsuri de refacere. Refacerea mediului acvatic de apă dulce necesită stabilirea unor acțiuni prioritare la scara bazinului hidrografic, abordarea multiplelor factori care determină degradarea, restabilirea conectivității ecologice și adoptarea unor abordări solide pentru monitorizare și gestionare adaptativă.

Prezenta notă conține recomandări adresate autorităților naționale, administratorilor bazinelor hidrografice și specialiștilor în refacerea ecosistemelor, menite să sprijine elaborarea și punerea în aplicare a Planurilor naționale de refacere. Acesta

face parte dintr-o serie de patru note de implementare care vizează ecosistemele forestiere, de apă dulce, marine și costiere, precum și cele urbane. Cititorii ar putea considera, de asemenea, că prezentarea succintă privind ecosistemul forestier este deosebit de relevantă. Recomandările sunt structurate sub forma unei foi de parcurs etapizate, care cuprinde: i) elaborarea, publicarea și punerea în aplicare timpurie a Planurilor naționale de refacere; ii) punerea în aplicare a obiectivelor de refacere până în 2030; și iii) monitorizarea, raportarea și punerea în aplicare adaptativă pe termen lung, după 2030.

Pe baza datelor obținute din proiectele finanțate de BiodivRestore **COSAR**, **FreshRestore**, **ForestFisher** și **RESTOLINK**, această notă evidențiază abordări practice de implementare menite să consolideze planificarea și realizarea măsurilor de refacere a mediului acvatic de apă dulce, precum și recuperarea ecologică pe termen lung.

Recomandări: O abordare de tip „foaie de parcurs” pentru elaborarea și punerea în aplicare a Planului național de refacere

Așa cum se ilustrează în **Figura 1**, recomandările sunt structurate sub forma unei foi de parcurs etapizate, menită să sprijine pregătirea și punerea în aplicare a Planului național de refacere, precum și realizarea obiectivelor de refacere pe parcursul timpului. Recomandările de mai jos sunt structurate în funcție de aceste etape de implementare.

Figura 1 – Recomandări pentru faza de elaborare, revizuire și punerea în aplicare timpurie a Planului național de refacere

Elaborarea, revizuirea și punerea în aplicare timpurie a Planului național de refacere (0-2 ani / 2026 – 2028)

Recomandarea 1: Identificarea și ierarhizarea oportunităților de refacere a mediului acvatic de apă dulce prin intermediul unei evaluări ecologice la scara bazinului hidrografic

Articolele 4 și 9 din Regulamentul privind refacerea naturii impun statelor membre să identifice și să pună în aplicare măsuri de refacere a ecosistemelor de apă dulce, inclusiv măsuri menite să îmbunătățească conectivitatea râurilor și să refacă funcțiile naturale ale luncilor inundabile.

Autoritățile sunt încurajate să utilizeze evaluări la scara bazinului hidrografic, care să integreze starea ecologică, conectivitatea, cartografierea presiunilor și beneficiile preconizate ale refacerii, pentru a identifica zonele prioritare de restaurare și a selecta măsurile în cadrul Planurilor naționale de refacere.

Studiu de caz 1: Utilizarea contextului bazinului hidrografic pentru îmbunătățirea stabilității priorităților în materie de refacere a mediului
Proiectul COSAR a analizat 226 de proiecte de refacere a cursurilor de apă din întreaga Europă pentru a înțelege de ce unele măsuri de refacere au rezultate ecologice mai bune decât altele. Analiza a evidențiat faptul că succesul refacerii este puternic influențat de condițiile din bazinul hidrografic, de modul de utilizare a terenurilor din împrejurimi și de amploarea intervenției. Caracteristicile locale ale sitului nu pot explica pe deplin rezultatele recuperării ecologice; trebuie luat în considerare și bazinul hidrografic mai extins.

Recomandarea 2: Elaborarea unui protocol de monitorizare a refacerii care să țină seama de indicatorii privind biodiversitatea și funcționarea ecosistemelor

Articolele 20 din și 21 din Regulamentul privind refacerea naturii impun statelor membre să monitorizeze progresele înregistrate în materie de refacere și să prezinte rapoarte privind rezultatele punerii în aplicare.

Autoritățile naționale ar putea adopta cadre de monitorizare care să evalueze atât structura ecosistemului (de exemplu, biodiversitatea și starea habitatelor), cât și funcționarea ecosistemului (de exemplu, ciclul nutrienților, interacțiunile din lanțul trofic și procesele hidromorfologice). Acest lucru poate contribui la o mai bună înțelegere a eficacității măsurilor de refacere, poate sprijini gestionarea adaptativă și poate consolida evaluarea pe termen lung a rezultatelor refacerii mediului acvatic de apă dulce.

Studiu de caz 2: Elaborarea unor cadre armonizate pentru evaluarea refacerii mediului acvatic de apă dulce

RESTOLINK a dezvoltat și testat un cadru armonizat de monitorizare pentru a evalua modul în care refacerea cursurilor de apă influențează biodiversitatea și funcționarea ecosistemelor în diverse condiții de mediu și contexte de refacere. Rezultatele au arătat că aceste două caracteristici ale ecosistemului oferă informații complementare cu privire la rezultatele restaurării și evidențiază dimensiuni distincte ale recuperării ecologice.

Imagine: un urs brun vânzând pești

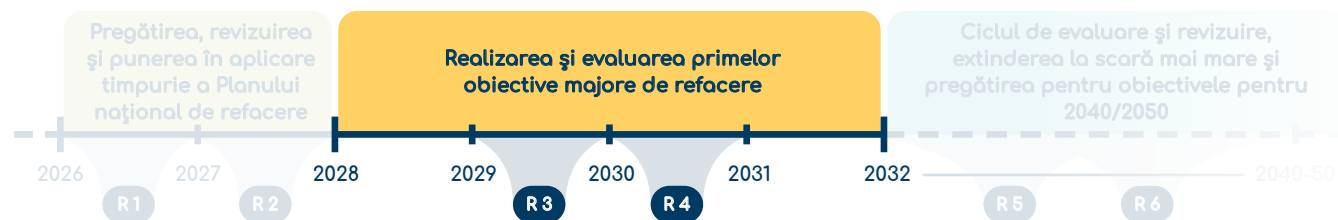

Figura 2 – Recomandări privind implementarea și evaluarea fazei „Primele obiective majore de refacere”

Realizarea și evaluarea primelor obiective majore de refacere (2-6 ani / 2028 – 2032)

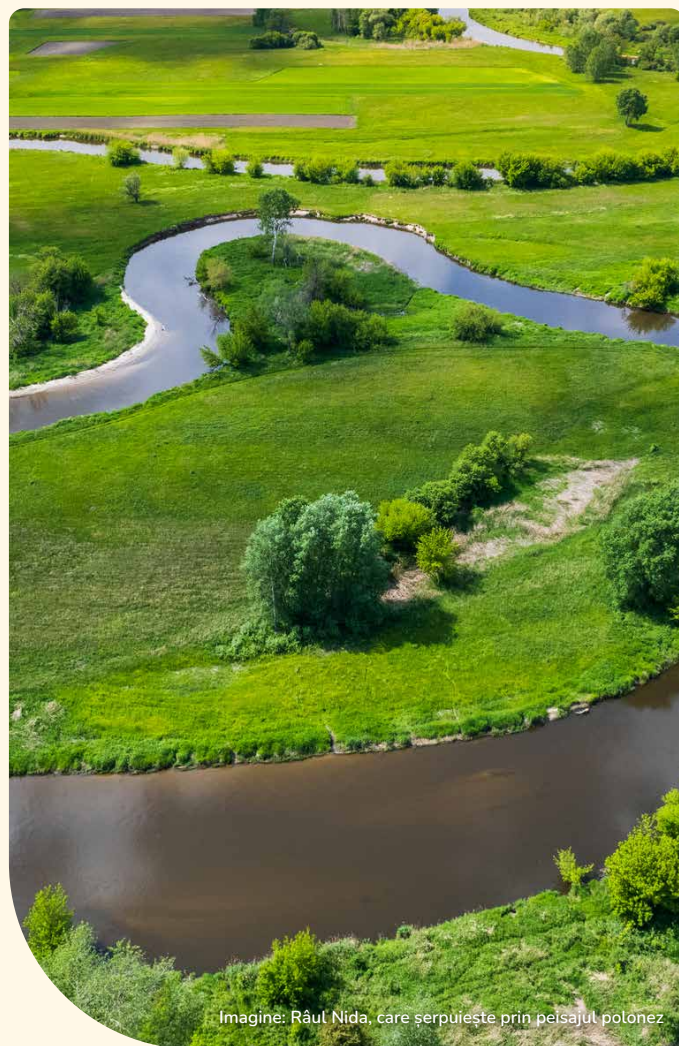
Recomandarea 3: Elaborarea unor măsuri de refacere a mediului pentru a face față presiunilor multiple interconectate

Articolele 4 și 9 din Regulamentul privind refacerea naturii impun statelor membre să pună în aplicare măsuri care să îmbunătățească starea, conectivitatea și funcționarea ecosistemelor de apă dulce.

Autoritățile naționale ar putea acorda prioritate programelor integrate de refacere care abordează simultan mai multe presiuni, în special în cazul în care refacerea ecologică este limitată de mai mulți factori de degradare care interacționează între ei.

Studiu de caz 3: Înțelegerea presiunilor multiple asupra ecosistemelor de apă dulce

Proiectul FreshRestore a analizat modul în care diverse presiuni de mediu influențează biodiversitatea apelor dulci și funcționarea ecosistemelor în cadrul sistemelor lacustre europene. Prin combinarea modelării ecologice, a observațiilor de teren, a analizei izotopilor stabili și a seturilor de date la scară largă, proiectul a analizat modul în care îmbogățirea cu nutrienți, modificarea habitatelor, speciile invazive și schimbările în utilizarea terenurilor afectează rețelele trofice din apele dulci și procesele ecologice. Prin analizarea interacțiunilor dintre diferite niveluri trofice și condiții de mediu, proiectul a oferit noi perspective asupra modului în care presiunile multiple interacționează și se propagă prin rețelele trofice de apă dulce și prin procesele ecosistemice.

Imagine: Râul Nida, care serpuește prin peisajul polonez

Recomandarea 4: Integrarea monitorizării participative și a schimbului de cunoștințe în programele de refacere a resurselor de apă dulce

Articolul 4 din Regulamentul privind refacerea naturii impune statelor membre să planifice și să pună în aplicare măsuri de refacere a ecosistemelor de apă dulce, în timp ce articolele 14 și 15 din Regulamentul privind refacerea naturii impun participarea părților interesate și descrierea modului în care acestea sunt implicate în Planurile naționale de refacere.

În cadrul proiectelor de cercetare analizate în această sinteză, s-au utilizat abordări participative pentru a corela dovezile științifice cu nevoile de gestionare, cunoștințele părților interesate și practicile de refacere a mediului. **Statele membre ar putea încuraja monitorizarea participativă, implicarea părților interesate și schimbul structurat de cunoștințe în cadrul programelor de refacere, pentru a completa eforturile oficiale de monitorizare, a consolida comunicarea dintre cercetători și specialiști și a sprijini refacerea adaptativă a mediului acvatic de apă dulce pe termen lung.**

Studiu de caz 4: Sprijinirea monitorizării participative a apelor dulci

Pentru a consolida monitorizarea apelor dulci și implicarea părților interesate, ForestFisher a colaborat cu **ICTIO** și a îmbunătățit această platformă de știință cetățenească, care le permite utilizatorilor să înregistreze observații privind peștii și să contribuie cu informații ecologice la eforturile mai ample de monitorizare. Instrumentul a fost dezvoltat pentru a sprijini colectarea datelor, schimbul de cunoștințe și participarea publicului la gestionarea resurselor de apă dulce. Prin această abordare, proiectul a demonstrat modul în care observațiile locale pot completa monitorizarea științifică, consolidând în același timp implicarea comunității în cadrul ecosistemelor de apă dulce.

Figura 3 – Recomandări privind ciclul de evaluare și revizuire, adaptarea la scară și pregătirea pentru etapa obiectivelor pentru 2040/2050

Ciclul de evaluare și revizuire, adaptarea la noile cerințe și pregătirea pentru obiectivele pentru 2040/2050 (6+ ani / începând cu 2032)

Recomandarea 5: Îmbunătățirea conectivității apelor dulci prin planificarea refacerii la scara rețelei

Articolele 4 și 9 din Regulamentul privind refacerea naturii impun statelor membre să pună în aplicare măsuri de refacere care să îmbunătățească starea, conectivitatea și funcționarea ecosistemelor de apă dulce.

După eliminarea barierelor izolate din bazinele hidrografice, **autoritățile naționale pot integra evaluările de conectivitate la scara rețelei în procesele de planificare și stabilire a priorităților în materie de refacere, pentru a asigura, pe termen lung, rezultate mai coerente și mai reziliente în ceea ce privește refacerea ecosistemelor de apă dulce.**

Studiu de caz 5: Identificarea priorităților în materie de conectivitate în rețelele de apă dulce

Refacerea conectivității nu se rezumă doar la eliminarea barierelor sau la refacerea tronsoanelor izolate ale râurilor, întrucât beneficiile ecologice depind de mișcarea speciilor și de conexiunile dintre habitate în cadrul sistemelor de apă dulce. ForestFisher a utilizat modelarea distribuției speciilor și scenarii privind clima și utilizarea terenurilor în viitor pentru a analiza modul în care pierderea pădurilor riverane, schimbările climatice și fragmentarea habitatelor afectează adecvarea habitatelor de apă dulce și deplasarea speciilor, subliniind importanța planificării măsurilor de refacere la scări ecosistemice mai largi.

Recomandarea 6: Elaborarea unor orientări tehnice comune și a unor standarde privind datele pentru refacerea mediului acvatic de apă dulce

Articolele 15, 20 și 21 din Regulamentul privind refacerea naturii impun statelor membre să planifice, să monitorizeze și să raporteze cu privire la punerea în aplicare și rezultatele măsurilor de refacere.

Diferențele dintre metodele de monitorizare, abordările de evaluare și disponibilitatea datelor pot îngreuna compararea rezultatelor restaurării între proiecte și bazine hidrografice. Statele membre pot stabili orientări tehnice comune, protocoale standardizate de monitorizare și sisteme de date interoperabile. Acest lucru poate îmbunătăți coerența punerii în aplicare a măsurilor de refacere, poate sprijini gestionarea adaptativă și poate consolida raportarea pe termen lung în cadrul Regulamentului privind refacerea naturii.

Studiu de caz 6: Elaborarea unor cadre comune pentru evaluarea refacerii mediului acvatic de apă dulce

Evaluarea succesului refacerii poate fi dificilă atunci când proiectele utilizează indicatori, abordări de monitorizare și definiții diferite ale refacerii ecologice. RESTOLINK a elaborat protocoale armonizate de colectare a datelor și cadre de evaluare care permit evaluarea consecventă a rezultatelor refacerii în diferite contexte climatice, biogeografice și de refacere.

Link către surse

COSAR
ForestFisher

FreshRestore
RESTOLINK

Publicațiile științifice utilizate în această notă privind politica pot fi consultate în fișa informativă aferentă acestei note, care poate fi descărcată de la: www.biodiversa.eu/policy-briefs

Fotografii:

pag. 1 (antet) - Lacul de munte Oeschinen din Kandersteg, Elveția
2024, de Daniil Korbut via [Unsplash](https://www.unsplash.com)
pag. 2 - Urs brun, locație necunoscută
2023, de Lori Stevens via [Unsplash](https://www.unsplash.com)
pag. 3 - Râul Nida, Polonia
2022, de merc67 prin [iStock](https://www.istock.com)

Contact

contact@biodiversa.eu | www.biodiversa.eu

@biodiversa.eu

@biodiversaplus

Despre această notă privind politica

Prezenta notă privind politica face parte dintr-o serie menită să ofere factorilor de decizie implicați în punerea în aplicare a Regulamentului privind refacerea naturii recomandări de politici bazate pe rezultatele proiectelor finanțate prin programul BiodivRestore.

Seria de note privind politica Biodiversa+ poate fi consultată la adresa www.biodiversa.eu/policy-briefs/.

Această publicație a fost comandată și coordonată de BiodivRestore și realizată de Eli Morrell (NatureASqaured) și Iris Visser (NatureASqaured), cu sprijinul lui Cloé Durieux și Julie de Bouville, iar concepția a fost realizată de Kelly Hartholt.

Principalele rezultate ale cercetării prezentate au fost elaborate în comun și validate de coordonatorii proiectelor finanțate prin programul BiodivRestore: COSAR, FreshRestore, ForestFisher și RESTOLINK.

Finanțat de Uniunea Europeană. Punctele de vedere și opiniile exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat poziția Uniunii Europene. Nici Uniunea Europeană, nici autoritatea care acordă finanțarea nu pot fi trase la răspundere pentru acestea. Este posibil ca acest document să nu fi fost încă aprobat de Comisia Europeană și să fie supus unor modificări.

Cofinanțat de Uniunea Europeană în temeiul Acordului de finanțare nr. 642426

Realizat în iunie 2026